

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 10Sžo/371/2015
Identifikačné číslo spisu: 1014201332
Dátum vydania rozhodnutia: 29.11.2016
Meno a priezvisko: JUDr. Zuzana Ďurišová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2016:1014201332.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a členov senátu JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD. a JUDr. Igora Belka v právnej veci navrhovateľa: Q. H., narodený dňa XX.XX.XXXX, trvale bytom M., t. č. N., proti odporcovi: Centrum právnej pomoci, kancelária Hlohovec, M. R. Štefánika 1, P. O. BOX 115, Hlohovec, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu sp. zn. 5034/2014, č. k. KaHC-21619/5034/2014-41218/2014 zo dňa 15.07.2014, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 9Sp/67/2014-25 zo dňa 27. októbra 2015, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 9Sp/67/2014-25 zo dňa 27. októbra 2015 p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd napadnutým rozsudkom podľa § 250q ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) potvrdil rozhodnutie odporcu sp. zn. 5034/2014, č. k. KaHC-21619/5034/2014-41218/2014 zo dňa 15.07.2014, ktorým tento rozhodol, že navrhovateľovi v zmysle ustanovenia § 10 ods. 5 zákona č. 327/2005 Z. z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi (ďalej len „zákon o poskytovaní právnej pomoci“) nepriznáva nárok na poskytnutie právnej pomoci.

Z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že krajský súd preskúmal správnosť postupu odporcu pri rozhodovaní o žiadosti navrhovateľa a správnosť záveru odporcu o hodnote sporu. Krajský súd vychádzal zo skutočnosti, že navrhovateľ požiadal o poskytnutie právnej pomoci vo veci preskúmania zákonnosti právoplatného rozhodnutia č. GR ZVJS-48-30/31-2013 zo dňa 16.09.2013, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie ÚVTOS Leopoldov o povinnosti navrhovateľa uhradiť zavinené trovy výkonu trestu odňatia slobody vo výške 49,23 eur.

Vzhľadom na uvedené mal za to, že odporca správne ustálil, že hodnota sporu predstavujúca sumu

49,23 eur neprevyšuje hodnotu minimálnej mzdy vo výške 352 eur podľa zákona č. 663/2007 Z. z. o minimálnej mzde, čím nie je splnená podmienka minimálnej hodnoty sporu podľa § 6 ods. 1 písm. c/ zákona o poskytovaní právnej pomoci.

Vyjadril názor, že navrhovateľ sa nesprávne domnieval, že aj keď hodnota sporu nepresahuje hodnotu minimálnej mzdy, musí byť možné preskúmať vec na súde. Dodal, že tento jeho názor nemá oporu v Ústave SR, ani v zákone o poskytovaní právnej pomoci a v Správnom poriadku. Na rozhodnutie o žiadosti navrhovateľa o priznanie nároku na poskytnutie právnej pomoci je kompetentný odporca podľa § 10 ods. 5 zákona o poskytovaní právnej pomoci, ktorý je povinný skúmať, či sú kumulatívne splnené všetky podmienky, uvedené v ustanovení § 6 ods. 1 zákona, t. j. hmotná núdza, vylúčenie zrejmej bezúspešnosti sporu a hodnota sporu. Následkom nespĺnenia hoci len jednej z podmienok pre priznanie nároku na poskytnutie právnej pomoci je negatívne rozhodnutie odporcu o nároku na poskytovanie právnej pomoci, a preto sa odporca splnením ďalších podmienok nezaoberal.

Významný zásah do statusu fyzickej osoby zákonodarca definoval hodnotou minimálnej mzdy. Ak teda v zmysle § 6 ods. 1 písm. c/ zákona hodnota sporu nedosahuje hodnotu minimálnej mzdy a vec možno oceniť peniazmi, neposkytnutie právnej pomoci v takom prípade nepredstavuje žiaden významný zásah do života občana. Nestanovenie tohto limitu by mohlo znamenať vážne riziko, že inštitút právnej pomoci by bol zneužívaný osobami, ktoré sa neúmerne často obracajú na súdy. Zmyslom tohto ustanovenia v neposlednom rade je aj to, aby náklady, ktoré vzniknú štátu v súvislosti s poskytovaním právnej pomoci neboli v zjavnom nepomere k celkovej hodnote sporu.

Záverom súd konštatoval, že napadnuté rozhodnutie odporcu, ktoré bolo predmetom súdneho prieskumu, považoval za vecne správne, vyplývajúce z riadne zisteného skutkového stavu, náležite odôvodnené, vydané v súlade so zákonom, a preto ho potvrdil.

Rozsudok krajského súdu napadol v celom rozsahu navrhovateľ včas podaným odvolaním, v ktorom namietal, že je vecne nesprávne, diskriminačné a ústavne nekonformné pre jeho iracionalitu a absurditu. Podľa názoru navrhovateľa je samotné odôvodnenie napadnutého rozhodnutia obsahovo chudobné a povrchné.

Iracionalitu a absurditu vytýkal prvostupňovému súdu aj odporcovi a videl ju v tom, že sa nedostatočne zaoberali dôvodmi, pre ktoré požiadal o poskytnutie právnej pomoci a namiesto toho uplatnili príliš formalistický a reštriktívny výklad zákonnej normy, ktorú inak uplatnili nesprávne.

Zdôraznil, že pokiaľ zákon vyžaduje pre určité konanie obligatórnu povinnosť právneho zastúpenia kvalifikovaným obhajcom, nemôže túto povinnosť podriaďovať finančnému konsenzu. Došlo by tak k situácii, že uplatňovanie garancií ústavných práv by prináležalo iba majetným osobám.

Poukázal na to, že dôvodom jeho sporu v skutočnosti nie je len povinnosť uhradiť „zavinené“ trovy VTOS vo výške 49,23 Eur, ale predovšetkým, či rozhodnutie správneho orgánu bolo, resp. vychádzalo z náležite objasneného stavu vecí. V ďalšom poukázal na iné konania vedené na Krajskom súde v Trnave a Krajskom súde v Bratislave.

Poznamenal, že v rozhodnutí GR ZVJS-48-30/31-2013 zo dňa 16.09.2013 je v poučení uvedené, že rozhodnutie je preskúmateľné súdom. Z výkladu čl. 46 od. 2 Ústavy SR jednoznačne vyplýva právo dať preskúmať nesprávnosť rozhodnutia štátneho orgánu, a to doslovne akéhokoľvek, ktoré orgán štátu urobil. Nemožno niektoré rozhodnutia abstrahovať od iných, nakoľko takýto postup by bol v rozpore s Ústavou SR, ústavnými zákonmi a inými medzinárodnými právnymi dokumentmi, t. j. zákonmi vyššej právnej sily.

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu súčasťou práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je ústavne súladný výklad právnych noriem. Podľa ústavného súdu každý má právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy, pričom k reálnemu poskytnutiu súdnej ochrany

dôjde len vtedy, ak sa na zistený stav veci použije ústavne súladne interpretovaná norma (napr. II. ÚS 249/04, IV. ÚS 77/02).

V ďalšom poukázal na uznávanú doktrínu týkajúcu sa prieskumu ústavnosti rozhodnutí všeobecných súdov a navrhol, aby odvolací súd zrušil rozsudok súdu prvého stupňa a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie, prípadne aby sám vo veci rozhodol a zrušil rozhodnutie odporcu.

Odporca vo vyjadrení k odvolaniu uviedol, že odvolanie navrhovateľa považuje za nedôvodné a tvrdenia navrhovateľa za vyslovene účelové. Podľa jeho názoru rozhodnutie krajského súdu vychádza zo správneho právneho posúdenia veci a teda je plne v súlade so zákonom. Ďalej uviedol, že sa v plnom rozsahu pridržiava obsahu rozhodnutia o nepriznaní nároku na poskytnutie právnej pomoci a jeho odôvodnenia a tiež sa naďalej v plnom rozsahu pridržiava svojho vyjadrenia zo dňa 07.08.2014. Vzhľadom na uvedené navrhol, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O.s.p. a jednomyselne dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné, pretože napadnutý rozsudok je vo výroku vecne správny; preto ho po preskúmaní opodstatnenosti odvolacích dôvodov postupom podľa § 219 ods. 1 a 2 O.s.p. potvrdil. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 29.11.2016 po tom, čo deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli a internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (www.nsud.sk) najmenej päť dní vopred (§ 156 ods. 1 a 3 O.s.p.).

Podľa § 244 ods. 1, 2 a 3 O.s.p., v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy. V správnom súdnictve preskúmajú sudy zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov štátnej správy, orgánov územnej samosprávy, ako aj orgánov záujmovej samosprávy a ďalších právnických osôb, ako aj fyzických osôb, pokiaľ im zákon zveruje rozhodovanie o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb v oblasti verejnej správy. Rozhodnutiami správnych orgánov sa rozumejú rozhodnutia vydané nimi v správnom konaní, ako aj ďalšie rozhodnutia, ktoré zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb priamo dotknuté.

Podľa § 2 zákona o poskytovaní právnej pomoci, tento zákon ustanovuje podmienky poskytovania právnej pomoci, postup fyzických osôb a príslušných orgánov v konaní o nároku na priznanie právnej pomoci a inštitucionálne zabezpečenie poskytovania právnej pomoci.

Podľa § 4 ods. 1 písm. a) zákona o poskytovaní právnej pomoci, na účely tohto zákona je právnou pomocou poskytované právnych služieb osobe oprávnenej podľa tohto zákona v súvislosti s uplatňovaním jej práv, ktoré zahŕňajú najmä právne poradenstvo, pomoc pri mimosúdnych konaniach, vrátane sprostredkovania riešenia sporov formou mediácie spisovanie podaní na sudy, zastupovanie v konaní pred súdmi a vykonávanie úkonov s tým súvisiacich a úplné alebo čiastočné uhrádzanie nákladov s tým spojených,

Podľa § 6 ods. 1 zákona o poskytovaní právnej pomoci, fyzická osoba má právo na poskytnutie právnej pomoci bez finančnej účasti, ak

- a) jej príjem nepresahuje 1,4-násobok sumy životného minima ustanoveného osobitným predpisom a nemôže si využívanie právnych služieb zabezpečiť svojím majetkom,
- b) nejde o zrejmu bezúspešnosť sporu a
- c) hodnota sporu prevyšuje hodnotu minimálnej mzdy okrem sporov, v ktorých nie je možné hodnotu sporu vyčísliť v peniazoch.

Podľa § 6a ods. 1 zákona o poskytovaní právnej pomoci, ak príjem fyzickej osoby presahuje 1,4-násobok sumy životného minima ustanoveného osobitným predpisom a súčasne nepresahuje 1,6-

násobok uvedenej sumy a nemôže si využívanie právnych služieb zabezpečiť svojím majetkom, má právo na poskytnutie právnej pomoci určeným advokátom alebo centrom pri splnení podmienky finančnej účasti vo výške 20% trov právneho zastúpenia podľa osobitného predpisu; splnenie podmienok podľa § 6 ods. 1 písm. b) a c) tým nie je dotknuté. Ustanovenie § 6 ods. 2 sa použije primerane.

Predmetom odvolacieho konania v preskúmvanej veci bol rozsudok krajského súdu, ktorým ako súd prvého stupňa potvrdil rozhodnutie odporcu, ktorým navrhovateľovi nepriznal nárok na poskytnutie právnej pomoci podľa zákona o poskytovaní právnej pomoci.

Odvolací súd po vyhodnotení odvolacích dôvodov vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu v zmysle ustanovenia § 219 ods. 2 O.s.p. konštatuje, že nezistil dôvod na to, aby sa odchyľil od logických argumentov a relevantných právnych záverov vo veci samej spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem uvedených v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré vytvárajú dostatočné právne východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku.

Odvolací súd po preskúmaní veci v rozsahu odvolacích dôvodov dospel k záveru, že odporca v danom prípade postupoval v intenciách citovaných právnych noriem, vo veci si zadovážil dostatok skutkových podkladov relevantných pre vydanie rozhodnutia, v konaní postupoval v súčinnosti s účastníkom konania, vo veci rozhodol vecne a právne správne a preskúmvané rozhodnutie aj náležite odôvodnil.

Z obsahu napadnutého rozhodnutia odporcu vyplýva, že dôvodom jeho vydania bola skutočnosť, že správny orgán na základe priložených listinných dokladov mal za preukázané, že navrhovateľ ako žiadateľ nespĺnil zákonnú podmienku obsiahnutú v ustanovení § 6 ods. 1 písm. c/ zákona o poskytovaní právnej pomoci, v zmysle ktorej fyzická osoba má právo na poskytnutie právnej pomoci bez finančnej účasti, ak hodnota sporu prevyšuje hodnotu minimálnej mzdy okrem sporov, v ktorých nie je možné hodnotu sporu vyčísliť v peniazoch. Uvedená podmienka je pritom nevyhnutným predpokladom na poskytnutie právnej pomoci v zmysle § 6 ods. 1 cit. zákona s poukazom na to, že úspešným žiadateľom v konaní o priznanie nároku na právnu pomoc môže byť len ten, kto súčasne preukáže splnenie všetkých troch podmienok v zmysle cit. § 6 ods. 1 uvedeného zákona.

Odporca v predmetnej veci posudzoval otázku hodnoty sporu na základe žiadosti navrhovateľa o poskytnutie bezplatnej právnej pomoci a priložených dokladov a dokladov vyžiadaných od krajského súdu, z hľadiska splnenia všetkých zákonných podmienok, čím postupoval v súlade s citovaným zákonným ustanovením. Vzhľadom k tomu, že z dokladov predložených navrhovateľom a doložených krajským súdom na základe žiadosti odporcu o poskytnutie súčinnosti vyplynulo, že navrhovateľ sa domáhal zrušenia rozhodnutia Generálneho riaditeľstva ZVJS č. GR ZVJS-48-30/31-2013 zo dňa 16.09.2013, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie ÚVTOS a ÚVV Leopoldov č. ÚVTOS a ÚVV-20-131/21-2-2013 zo dňa 22.07.2013, ktorým bola navrhovateľovi uložená povinnosť uhradiť zavinené trovy výkonu trestu odňatia slobody vo výške 49,23 Eur, dospel odporca k správne záveru, že hodnota sporu, s ktorým sa naň žiadateľ spolu so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci obrátil, neprevyšuje hodnotu minimálnej mzdy (352 Eur).

Odvolací súd dáva do pozornosti navrhovateľa, že odporca ako príslušný správny orgán, za účelom rozhodnutia o nároku fyzickej osoby na poskytnutie právnej pomoci musí skúmať splnenie všetkých zákonných podmienok ustanovených v právnej norme § 6 ods. 1 zákona o poskytovaní právnej pomoci, a teda musí sa zaoberať aj otázkou hodnoty sporu ako jednej zo zákonných podmienok na poskytnutie právnej pomoci bez finančnej účasti, pretože bez splnenia tejto podmienky nemožno žiadaný nárok na poskytnutie právnej pomoci priznať, hoci by žiadateľ ďalšie dve podmienky splnil.

Za stavu, že pre účely posudzovania hodnoty sporu bola rozhodujúca hodnota minimálnej mzdy podľa ustanovenia § 1 nariadenia vlády č. 321/2013 Z. z., ktorým sa ustanovuje suma minimálnej mzdy na rok 2014, t. j. 352 EUR, odvolaciemu súdu nezostáva nič iné ako konštatovať, že právny záver krajského súdu bol v súlade so zákonom.

Krajský súd sa posudzovanou vecou dôsledne zaoberal a vyvodil správne skutkové aj právne závery, ktoré náležite aj odôvodnil, a s ktorými sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje. Navyše odvolací súd zistil, že odvolanie navrhovateľa neobsahuje žiadne nové právne relevantné tvrdenia a dôkazy, ktoré by mohli ovplyvniť vecnú správnosť napadnutého rozsudku krajského súdu.

Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu s poukazom na § 250l ods. 2 O.s.p. v spojení s § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správny potvrdil.

Záverom Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatuje, že vydaním napadnutého rozhodnutia zo strany odporcu, ktorým z dôvodu nesplnenia zákonných podmienok nebol navrhovateľovi priznaný nárok na právnu pomoc v zmysle zákona o poskytovaní právnej pomoci právo navrhovateľa domáhať sa ochrany svojich práv pred príslušným súdom ostalo zachované.

O trovách odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky tak, že účastníkom ich náhradu nepriznal, pretože navrhovateľ v konaní nemal úspech a odporca nemá na ich náhradu zákonný nárok (§ 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 250l ods. 2 O.s.p., § 250k ods. 1 O.s.p. s použitím § 246c ods. 1 vety prvej O.s.p.).

S poukazom na ustanovenie § 492 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok postupoval odvolací súd v konaní podľa predpisov účinných do 30.06.2016 (zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.